

AfD: Eén leider, twee vleugels

Overzicht commentaren op AfD-partijcongres

[Achtergrond](#) - 2 februari 2015 - Auteur: Wouter Meijer

De Alternative für Deutschland sluit het congres van afgelopen weekend af met één leider: Bernd Lucke wordt eind dit jaar de enige voorzitter. Maar de vraag is wat de koers van de partij wordt. Daarover zal de echte strijd in de partij de komende maanden gaan, voorspellen de commentaren in de kranten vandaag.

Het partijcongres van de Alternative für Deutschland, AfD, is niet zo'n chaos geworden als veel commentatoren hadden voorspeld. De eurosceptische partij bestaat pas anderhalf jaar en de 1700 leden die zich dit weekend in Bremen hadden verzameld, zijn het nog lang niet eens over de koers van de partij. Maar partijleider Bernd Lucke wist de orde redelijk te handhaven, en het belangrijkste voor hem: hij kan de partij in de toekomst alleen aanvoeren, in plaats van het collegiale bestuur met drie voorzitters en drie plaatsvervangers dat er nu is. Maar de vraag is of er met één sterke man ook één duidelijke koers komt.

Luckes ambitie om de partij te leiden deed het optreden van bekende partijtjagers als Kohl, Fischer en Merkel "verbleken", [schrijft de Frankfurter Allgemeine](#). En hij kon de leden ervan overtuigen dat het collectieve leiderschap de afgelopen periode vooral voor chaos heeft gezorgd. Maar je zult zien dat zodra de deelstaatverkiezingen in Hamburg en Bremen achter de rug zijn, de strijd volop doorgaat, voorspelt de FAZ.

Tegen islam of tegen euro?

Volgens de [politiek commentator van de ARD](#) is de overwinning van Lucke maar schijn: de Oost-Duitse bestuursleden Gauland en Petry, die meer tekeer gaan tegen immigratie en islam dan tegen de euro, hebben deze slag verloren, maar de oorlog nog lang niet. "Ze zullen er alles aan doen om de partij hun nationaal-conservatieve stempel op te drukken. Ze hebben door hun succes bij de verkiezingen de wind in de rug."

Gauland haalde in Brandenburg vorig jaar 12 procent, Petry in Saksen 10 procent. Als de AfD het bij de aanstaande verkiezingen in de West-Duitse deelstaten Hamburg en Bremen minder goed doet, wordt duidelijk waar de partij mee scoort, waarschuwt de ARD. En Lucke "vergist zich, als hij denkt dat hij nu 'het gezicht' van de partij is. Petry is al lang het tweede gezicht." Frauke Petry is de AfD-leider

in Saksen, die uitgebreid heeft geflirt met Pegida en in haar campagne verkondigde dat een Duits gezin drie kinderen dient te hebben om het “overleven van het eigen volk” veilig te stellen.

De nationalistische stroming in de AfD is dus allerminst verdwenen. Eerder kwamen bestuursleden al in het nieuws met plannen om de immigratie naar Duitsland uit het Midden-Oosten te verbieden. In Bremen stelde bestuurslid Konrad Adam voor om een puntensysteem voor de toelating van immigranten in te voeren, waarbij er ook punten zijn voor de godsdienst. “Wat hij daarmee bedoelt is duidelijk: moslims zijn voor hem in Duitsland niet welkom,” [concludeert de Tagesspiegel](#). “Zo biedt de AfD onderdak aan mensen die alleen niet op de (neonazipartij - red.) NPD willen stemmen, omdat ze niet van gewelddadige kaalkoppen houden.”

De koers van de partij blijft een bedreiging voor de AfD, verwacht ook de [Rheinische Post](#). Want het succes bij de recente deelstaatverkiezingen in Oost-Duitsland smaakt voor de afdelingen in Saksen en Brandenburg naar meer. Van hun leiders komen de standpunten over immigratie en gezinspolitiek. En de toenadering tot de anti-islam-beweging Pegida.

Rechts van de CDU

Wat betekent dit voor de CDU en bondskanselier Merkel? Die heeft volgens de FAZ al lang besloten dat er aan de linkerkant meer nieuwe kiezers te vinden zijn dan op rechts. Dus aan die kant heeft de AfD voorlopig vrij spel. “De CDU heeft onder Angela Merkel veel meer dan een beetje bruine bodem vrijgelaten, waarop je met leuzen tegen buitenlanders kiezers kunt vangen.”

Maar veel verkiezingen zijn er de komende tijd niet, waarschuwt de Tagesspiegel. Hamburg en Bremen zijn deelstaten die elk maar uit één gemeenteraad bestaan. Pas in 2016 komen er weer verkiezingen in grote deelstaten zoals Baden-Württemberg en Rijnland-Palts. Terwijl het voor een partij in de opbouwfase “van levensbelang is om steeds door succes bij verkiezingen te worden bevestigd, vooral als ze op proteststemmen mikt. Een jaar zonder verkiezingen kan dan een probleem worden. Vooral als je zelf toegeeft dat je niet weet hoe je een partij moet leiden.”

Leiding was ‘stümperhaft’

Lucke had zich inderdaad de woede van zijn mede-bestuurders op de hals gehaald door op het congres te verklaren dat de leiding de afgelopen tijd “[stümperhaft](#)” is geweest, klungelig. Dat was een argument om voortaan maar één voorzitter te hebben, maar natuurlijk ook een belediging van zijn collega’s in het huidige

bestuur.

Kortom, het was een “absurd partijcongres”, [concludeert de Süddeutsche Zeitung](#), “waar alle grote inhoudelijke conflicten vermeden werden. Conflicten waar de onverzoenlijke topfiguren de afgelopen maanden zo onsympathiek over hadden geruzied.”

Wat in de commentaren opvalt, is dat de Duitse pers de Alternative für Deutschland intussen serieus neemt als partij. Toen de AfD begon, probeerden gevestigde partijen én de media de partij weg te zetten als extreem-rechts, amateuristisch of gewoon lachwekkend: een groepje gepensioneerde leraren economie. Inmiddels blijkt het - door succes bij Europese en deelstaatverkiezingen - een blijvende factor in de Duitse politiek te zijn, en wordt er zakelijker over bericht: een partij die worstelt met koers en leiderschap, zoals elke partij. Voor hoon en afkeer is er nu een nieuw slachtoffer: Pegida.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/10053/afd-een-leider-twee-vleugels>